

1956-os emlékérem Terray Lászlónak

2006. október 23-án az oslói Magyar Nagykövetségen Krausz György nagykövet három norvég kitüntetettnek – köztük D. Terray László norvégiai magyar evangélikus lelkésznek – 1956-os emlékérmeket adott át. Az érem tulajdonosa „1956 októberében, majd a megtorlás sötét korszakában a szabadság, az emberi méltóság és a nemzeti összefogás mellett kiállásával példát adott hazaszeretetből” – áll az emléklapon.

TERRAY LÁSZLÓ 1924. január 22-én született Miskolcon. Teológiai tanulmányait Sopronban végezte, 1946-ban Ordass Lajos püspök avatta lelkésszé. 1948-tól az Egyházak Világtanácsa és a Lutheránus Világszövetség ösztöndíjasaként Svájcban, majd Norvégiában tanult. Súlyos betegsége után leromlott egészségével kockázatos lett volna a hazatérés, ezért Norvégiában telepedett le. Teológiai stúdiumokat folytatott az oslói *Det teologiske Menighetsfakulteten*-en, vizsgázott lapp nyelvből, s 1953-tól szolgálatot vállalt a lapp misszióban.

1956-ban norvég állami felkérésre ausztriai és jugoszláviai menekülttáborokban tartózkodó magyarok között végzett szolgálatot. A Norvégiába kivándorolni szándékozók segítésére létrehozott *Attelepítő Bizottság* tagjaként, majd elnökeként közel ezerötyszáz honfitársunk letelepedését segítette.

Öt éven keresztül a *Kirkens Nødhjelp* segélyszervezet titkára, tíz évig a *Norvég Evangélikus Missziói Tanács* elnöke, négy évig pedig a *Norvég Egyházi Tanulmányi Tanács* vezetője volt.

1957-től, azaz kezdettől fogva részt vett a *Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségének* (KÉMELM) munkájában, évekig, mint ügyvezető elnök, ill. mint az *Útitárs* és a *Koinónia* című folyóirat szerkesztője. Lelkészi szolgálatot végzett a nyugat-norvégiai Smöla szigeten, ahol 1963-ban rádióstúdiót rendezett be a parókián, és elindította a Norea Radio magyar nyelvű adásait. A hetente kétszer 15 percben Monte Carlóból rövidhullámon sugárzott, s így a kommunista Magyarországon fogható műsort még ma is sokan emlegetik hálás szívvel.

1967-81 között a *Norvég Egyházi Misszió* (Den Norske Israelsmisjon) főtitkáráként tevékenykedett. Számtalanszor járt Izraelben és Erdélyben, s útjait felhasználta arra, hogy segítse a magyar evangélikus gyülekezeteket.

1981-től 1991-ben történt nyugdíjba vonulásáig az Oslo közelében lévő Råde lelkésze volt. 1983-ban megalapította a – húsz éven keresztül működött – Nemzetközi Ordass Alapítványt, hogy ápolja Ordass Lajos magyar evangélikus püspök szellemi örökségét, és Magyarországon kívül biztonságos helyen őrizzen meg fontos egyháztörténeti dokumentumokat. Az alapítvány 72 doboznyi levéltári anyagát a Magyar Országos Levéltárba szállította.

Széleskörű tudományos munkásságot folytatott, több nemzetközi konferenciát szervezett. Cikkei magyar, norvég, angol, német, izlandi és finn nyelven olvashatók. Munkatársa volt több nemzetközi teológiai lexikonnak és folyóiratnak. Megírta Ordass püspök hiteles életrajzát, ami először norvégül jelent meg 1983-ban, majd magyar (*Nem tehetett mást*), német és angol fordításban is. Legjelentősebbnek tartott missziós tárgyú munkái a *Küldetésben*, az *Izrael és az evangélium*, valamint a közelmúltban kiadott – a két világháború között Budapesten szolgált – Gisle Johnsson norvég missziói lelkész életéről szóló könyv (*Et liv i Grenseland*).

1992-ben a kolozsvári Protestáns Teológiai Fakultás díszdoktorává avatta.

Széles körű egyháztörténeti, egyházismereti és missziótudományi munkásságának elismeréseként 2001-ben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától Károli Gáspár-díjat kapott.

2005-ben a norvég király a királyi érdemérem arany fokozatával tüntette ki.

A magyarországi Evangélikus Élet c. hetilap Terray László életét és munkásságát méltató cikkei, a Misszió evangélikus magazinban és a Dunántúli harangszóban megjelent interjúk, a Koinónia (A Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelki gondozók Munkaközösségének teológiai folyóirata) a 80 éves Terray László köszöntésére kiadott 61. számának felhasználásával, valamint a személyes egyeztetés alapján összeállította:

Hulej Enikő

Fotó: balról: Krausz György nagykövet, Terray László kitüntetett, fia Karl Martin, unokája Maria Terray Brantenberg. készítette Irén Terray